नेपाल प्रज्ञा-प्रतिष्ठान सेवा आयोग

प्रशासन सेवा, राजपत्र अनङ्कित द्वितीय श्रेणीसरह खरिदार पदको खुला तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र : सामान्य ज्ञान र सामाजिक आर्थिक अवस्था

खण्ड : (क)

५० अङ्क

सामान्य ज्ञान (वस्तुगत)

१. सामान्य ज्ञान

१.१. विश्वको भूगोल : महादेश, महासागर, पर्वतशृङ्खला, मरुभूमि, नदी, हिमनदी, ताल, हिमताल

१.२ नेपालको भूगोल : भौगोलिक विविधता, हावापानी र जनजीवन

१.३ आधुनिक नेपालको इतिहास : राजनीतिक घटनाक्रम, आर्थिक अवस्था, सामाजिक अवस्था

१.४ सांस्कृतिक सम्पदाको किसिम, विशेषता, महत्त्व

१.५ जैविक विविधता, दुर्लभ पशुपक्षी र वनस्पतिहरू, जलवायु परिवर्तन, हरितगृह प्रभाव, वातावरण प्रदूषण, जनसङ्ख्या, सहरीकरण, बसोबास (बसाइसराइ)

१.६ संस्कृति, खेलकुद, पुस्तक, पुरस्कार, कला, साहित्य, सङ्गीत आदि विषयका राष्ट्रिय, अन्तर्राष्ट्रिय महत्त्वका समसामयिक घटना तथा नवीनतम गतिविधिहरू र महत्त्वपूर्ण व्यक्तित्व तथा विचारकहरूसम्बन्धी जानकारी ।

खण्ड : (ख) ५० अङ्क

सामाजिक आर्थिक अवस्था (विषयगत)

२. नेपालको सामाजिक एवम् आर्थिक अवस्था

२.१ भौगोलिक अवस्था : किसिम र विशेषताहरू

२.२ हावापानी : किसिम र विशेषता

२.३ जलसम्पदा : स्थिति र महत्त्व

२.४ वनसम्पदाको अवस्था र महत्त्व तथा वनविनाशका कारण र संरक्षणका उपायहरू

२.५ प्रचलित प्रमुख जातजाति, धर्म, भाषा र संस्कृतिसम्वन्धी सामान्य जानकारी

२.६ आर्थिक विकासका पक्षहरू : कृषि, उद्योग, व्यापार, पर्यटन, वैदेशिक रोजगारी आदि

२.७ आर्थिक विकासमा सार्वजनिक क्षेत्र, निजी क्षेत्र र सहकारी क्षेत्रको महत्त्व

२.८ योजनाबद्ध विकासक्रम र चालु आवधिक योजनाका बारेमा सामान्य जानकारी

२.९ जनसङ्ख्या व्यवस्थापन, सहरीकरण र बसाइसराइसम्वन्धी सामान्य जानकारी

२.१० समसामयिक विषयहरू : गरिबी, बेरोजगारी, जनस्वास्थ्य, खाद्यसुरक्षा, सामाजिक सुरक्षा, ऊर्जा सङ्कट र दैवी प्रकोपसम्बन्धी सामान्य जानकारी।

२.११ सूचना तथा सञ्चार प्रविधि : प्रयोग, महत्त्व तथा मानवजीवनमा यसको प्रभावबारे सामान्य जानकारी

प्रथम पत्रको खण्ड (क) मा रहेको सामान्य ज्ञान र खण्ड (ख) मा रहेका सामाजिक आर्थिक अवस्थाको पाठ्यक्रमका एकाइहरूबाट सोधिने प्रश्नहरूको सङ्ख्या निम्नानुसार हुने छ :

प्रश्नयोजना

प्रथम पत्र	खण्ड : (क) सामान्य ज्ञान	खण्ड : (ख) सामाजिक आर्थिक अवस्था
	अङ्कभार ५०	अङ्कभार ५०
	वस्तुगत २५ प्रश्न ×२ अङ्क	विषयगत छोटो उत्तर ५प्रश्न × ६ अङ्क विषयगत लामो उत्तर २ प्रश्न × १० अङ्क

नेपाल प्रज्ञा-प्रतिष्ठान सेवा आयोग

प्रशासन सेवा, राजपत्र अनङ्कित द्वितीय श्रेणीसरह खरिदार पदको खुला तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

द्वितीय पत्र : सेवासम्बन्धी

खण्ड : (क) ५० अङ्क

१. कार्यालय व्यवस्थापन

 १.१. पत्रव्यवहार, दर्ता, चलानी, फाइलिङ र टिप्पणीसम्बन्धी सामान्य जानकारी ।

 १.२ कार्यालय व्यवस्थापनको अवधारणा, आवश्यकता र महत्त्व ।

 १.३. अभिलेख व्यवस्थापनको परिचय, उद्देश्य, आवश्यकता र महत्त्व

 १.४. कार्यालयमा व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (MIS) को आवश्यकता र महत्त्व ।

२. आर्थिक व्यवस्थापन

 २.१ लेखाप्रणाली, लेखापरीक्षण र आथिक कार्यप्रणालीको सामान्य जानकारी ।

 २.२ जिन्सी स्रेस्ताप्रणाली, राजस्व स्रेस्ताप्रणाली र धरौटी स्रेस्ताप्रणाली ।

 २.३ बजेटसम्बन्धी जानकारी

३. सार्वजनिक सेवा प्रवाह : अर्थ, महत्त्व, सेवा प्रवाहका माध्यमहरू, सेवा प्रदायकको भूमिका र सेवाग्राहीको अधिकार तथा दायित्व ।

४. सार्वजनिक प्रशासन, कर्मचारी प्रशासन, सङ्गठन, समन्वय र उत्प्रेरणासम्बन्धी सामान्य जानकारी ।

५. कार्यालयमा कम्प्युटरको प्रयोग, महत्त्व र उपयोगिता ; MS Word, Excel, Multimedia and Email & Internet सम्बन्धी जानकारी ।

६. नेपालको वर्तमान संविधान (भाग १ देखि ४ सम्म)

खण्ड : (ख) ५० अङ्क

७. नेपाल प्रज्ञा-प्रतिष्ठान

 ७.१ नेपाल प्रज्ञा-प्रतिष्ठानको परिचय, स्थापना, उद्देश्य, साङ्गठनिक संरचना, कार्यक्षेत्र, योजना तथा कार्यक्रम, प्रकाशन तथा अध्ययन-अनुसन्धान

 ७.२ नेपाल प्रज्ञा-प्रतिष्ठान ऐन-२०६४ र नेपाल प्रज्ञा-प्रतिष्ठान नियमावली-२०६७

 ७.३ नेपाल प्रज्ञा-प्रतिष्ठान आर्थिक प्रशासनसम्बन्धी नियमावली-२०६७

 ७.४ नेपाल प्रज्ञा-प्रतिष्ठान कलाकार तथा कर्मचारी सेवासम्बन्धी (पाँचौं संशोधन) नियमावली-२०७७

ठ

७.५ नेपाल प्रज्ञा-प्रतिष्ठानको मानार्थ प्राज्ञ सदस्यता एवम् आजीवन सदस्यता प्रदान गर्नेसम्बन्धी मापदण्ड तथा कार्यविधि-२०६९ (२०७७ सम्मको संशोधनसहित), राष्ट्रिय प्रतिभा उपचार कोष सञ्चालन कार्यविधि-२०६६, साहित्यिक पत्रिका सहयोग कोष सञ्चालन कार्यविधि-२०६६ र प्रज्ञा पुरस्कार मापदण्ड तथा कार्यविधि-२०६९ (२०७७ सम्मको संशोधनसहित)

८. नेपाल प्रज्ञा-प्रतिष्ठानसँग सम्बन्धित अन्य निकायहरूको काम, कर्तव्य र अधिकार

८.१ संस्कृति, पर्यटन तथा नागरिक उड्डयन मन्त्रालय

८.२ नेपाल ललितकला प्रज्ञा-प्रतिष्ठान

८.३ नेपाल सङ्गीत तथा नाट्य प्रज्ञा-प्रतिष्ठान

९. नेपाल प्रज्ञा-प्रतिष्ठान र अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाहरूसँगको सम्बन्ध

१०. द्वितीय पत्रको खण्ड (क) र खण्ड (ख) मा रहेको पाठ्यक्रमका एकाइहरूबाट सोधिने प्रश्नहरूको सङ्ख्या निम्नानुसार हुने छ :

प्रश्नयोजना

द्वितीय पत्र	खण्ड : (क)	खण्ड : (ख)	जम्मा प्रश्नसङ्ख्या	जम्मा अङ्कभार
अङ्कभार	५०	५०		
छोटो उत्तर	६ प्रश्न × ५ अङ्क	६ प्रश्न × ५ अङ्क	१२	६०
लामो उत्तर	२ प्रश्न × १० अङ्क	२ प्रश्न × १० अङ्क	४	४०